

Historik – information om ändringar i vägledning 2018:4

Denna bilaga beskriver de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. Versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning, det vill säga den senaste ändringen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
6	2023-06-01	Förkortningar, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, Källförteckning
5	2021-12-10	2, 3, 5, 9
4	2021-06-18	1–10
3	2019-11-15	2, 4, 5, 8, 9, Källförteckning
2	2019-06-14	3, 4, 5, 8, 10

Version 6

Genomgående ändringar i nuvarande kapitel 1–9.

- Begrepp som förälder, den enskilde och den försäkrade har setts över. Försäkringsutredare har ersatts med utredare.

Förkortningar

Följande förkortningar och förklaringar har tagits bort: KRNG – Kammarrätten i Göteborg, KRNJ – Kammarrätten i Jönköping, KRNS – Kammarrätten i Stockholm och KRSU – Kammarrätten i Sundsvall.

Kapitel 1

Avsnitt 1.1 *Omvårdnadsbidragets syfte, historia och regelverk*. Text om barnkonventionen har lagts till under ny rubrik *Barnkonventionen*.

Avsnitt 1.2 *Ansökan och inledande förutsättningar*. Under rubriken *Vilka som kan få omvårdnadsbidrag och åldersvillkor för barnet* har "en förälder" ändrats till "barnets förälder" i sista meningen, första stycket. Ingen gråmarkering har gjorts.

Kapitel 2

Avsnitt 2.1.5 *Ansökan om högre nivå*. Nytt avsnitt i kapitel 2. Innehållet i avsnittet fanns tidigare i kapitel 9. Texten har omstrukturerats och mindre justeringar har gjorts. Hänvisning till kapitel 9 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 2.1.6 *Ansökan om högre nivå från endast en förälder*. Språklig justering av rubrik och innehåll. Förtydligande om att utredning med den andra föräldern ska göras vid behov.

Avsnitt 2.1.7 *Ansökan för ytterligare ett barn*. Nytt avsnitt i kapitel 2. Innehållet i avsnittet fanns tidigare i kapitel 9. Hänvisning till kapitel 9 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 2.1.8 *Ansökan från en annan förälder*. Nytt avsnitt i kapitel 2. Innehållet i avsnittet fanns tidigare i kapitel 9. Justering av rubrik. Hänvisning till kapitel 9 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 2.2 *Läkarutlåtande*. Hänvisning till domsnytt 2016:014 har tagits bort. Hänvisning till HFD 2016 ref. 42 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Kapitel 3

Avsnitt 3.4 *Barnets behov av omvårdnad och tillsyn*. Följande mening har lagts till som förtydligande "Det räcker alltså inte att barnet bara behöver omvårdnad eller bara tillsyn".

Avsnitt 3.5 *Normalt föräldraansvar*. Text om att föräldransvaret upphör när barnet fyller 18 år lagts till. Sista stycket har flyttas från avsnitt 5.1 *Allmänt om omvårdnadsbidragets storlek*.

Avsnitt 3.6 *Annat samhällsstöd*. Hänvisning till avsnitt 5.4 har lagts till.

Kapitel 4

Avsnitt 4.1 *Allmänt om andra förmåner och stödformer*. Texten har justerats språkligt och förtydligande har gjorts. Hänvisning till domsnytt 2018:012 har tagits bort.

Avsnitt 4.2.1 *Assistansersättning*. Hänvisning till domsnytt 2018:012 och 2012:06 har tagits bort. Hänvisning till kapitel 9 har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.

Avsnitt 4.3.1 *Personlig assistans*. Beskrivning av vilka grundläggande behov som ingår i 9 a § LSS har tagits bort. Istället hänvisas enbart till bestämmelsen.

Avsnitt 4.4.3 *Statliga specialskolor*. Hänvisning till domsnytt 2014:022 har tagits bort. Följande mening har tagits bort "Det kan fortfarande finnas rätt till omvårdnadsbidrag om den omvårdnad och tillsyn som utförs när barnet vistas utanför boendet vid skolan är av tillräcklig omfattning".

Avsnitt 4.4.4 *Olika riksgymnasier*. Hänvisning till rättsfall KRNG 1805-13 och domsnytt 2014:022 har tagits bort.

Kapitel 5

Avsnitt 5.1 *Allmänt om omvårdnadsbidragets storlek*. Hänvisning till KRNG mål nr 4863-09, domsnytt 2010:46 och KRSU mål nr 2578-09, domsnytt 2010:29 har tagits bort. Följande stycke har flyttats till avsnitt 3.5 *Normalt föräldraansvar*: "Även för ett äldre barn, som har goda kunskaper om sin sjukdom eller sin funktionsnedsättning, kan det finnas behov av stöd vid behandling och exempelvis besök i vården i den omfattningen att rätt till omvårdnadsbidrag finns." Rättsfall HFD 2022 ref. 54 har lagts till. Hänvisning till domsnytt 2010:46 har tagits bort.

5.4 *Hur påverkar vistelse i förskola och skola?* Viss omstrukturering eftersom text har tagits bort med anledning av nytt avsnitt 5.4.1. Ingen gråmarkering har gjorts.

5.4.1 *Stöd och anpassningar utanför skolan*. Nytt avsnitt som beskriver att omvårdnads- och tillsynsbehov till följd av att barn eller elever inte kan ta del av undervisningen i skolan kan beaktas vid bedömningen av rätten till omvårdnadsbidrag.

Avsnitt 5.7.2 *Hur lång tid ska beslutet gälla?* Förtydligande och omstrukturering har gjorts i avsnittet. Punktlistan med exempel på vad som kan vägas in vid bedömning av hur lång tid omvårdnadsbidrag ska lämnas har tagits bort med anledning av nytt avsnitt 5.7.3.

Avsnitt 5.7.3 *Metodstöd – att utreda och bedöma förmånstiden*. Nytt avsnitt med metodstöd för för att bedöma förmånstiden.

Avsnitt 5.7.4 *Att fastställa tidpunkt för omprövning*. Nytt avsnitt i kapitel 5. Innehållet i avsnittet fanns tidigare i avsnitt 9.1. Texten har omarbetats och justerats språkligt.

Kapitel 7

Avsnitt 7.2 *Beslut av som fattas av en utredare*. Rubrik och inledning har justerats språkligt. Anpassningar har gjorts med anledning av ändringar i Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02).

Avsnitt 7.6 *Interimistiska beslut*. Hänvisning till domsnytt 2018:012 har tagits bort under rubriken *När annat samhällsstöd är aktuellt*.

Avsnitt 7.7 *Beslut om förlängning av tidsbegränsat omvårdnadsbidrag utan ansökan*. Att muntliga uppgifter ska lämnas på heder och samvete har tagits bort.

Kapitel 8

Avsnitt 8.4 *Utbetalning av ferieomvårdnadsbidrag*. Språklig justering och tillägg om vad som avses med ett kvartal.

Kapitel 9

Innehållet i de tidigare avsnitten *Ansökan om högre nivå*, *Ansökan för ytterligare ett barn* och *När en annan förälder ansöker* har flyttats till kapitel 2.

Avsnitt 9.1 *Allmänt om omprövning*. Text har flyttats till avsnitt 5.7.4. Ändring under rubriken *Metodstöd vid omprövning* om att beslutsmeddelande ska skickas när beslutet innebär att det finns rätt till samma nivå och grunderna för beslutet är oförändrade.

Avsnitt 9.3.3 *När efterkontrollen visar att beslutet inte ska omprövas*. Ändring utifrån att beslut ska fattas i journal och att beslutsmeddelande ska skickas vid behov.

Avsnitt 9.6 *Återkrav och återbetalningsskyldighet*. Tillägg avseende ställningstagande om förfluten tid utifrån Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2022:05) *Beviskrav vid bedömning av återbetalningsskyldighet*. Hänvisning till vägledning 2005:2 *Fordringshantering hos Försäkringskassan* har tagits bort. Nytt metodstöd gällande utredning vid misstanke om felutbetalning för förfluten tid har lagts till.

Källförteckning

Försäkringskassans rättsliga ställningstagande (FKRS 2022:05) *Beviskrav vid bedömning av återbetalningsskyldighet* har lagts till.

HFD 2022 ref. 54 har lagts till.

HFD 2016 ref. 42 har lagts till.

HFD 2018 ref. 24 har tagits bort.

Rubriken *Kammarrätterna* samt dess innehåll har tagits bort (KRNG 1805-13, KRSU 2420-10, KRNG 4863-09 och KRSU 2578-09).

Rubriken *Domsnytt* samt dess innehåll har tagits bort (2018:012, 2016:014, 2014:22, 2012:06, 2010:46 och 2010:29).

Version 5**Kapitel 2**

Avsnitt 2.2 *Läkarutlåtande* har omarbetats och förtydliganden har gjorts utifrån Försäkringskassans utredningsskyldighet.

Avsnitt 2.4 *Försäkrad och gällande socialförsäkringsskydd* har omarbetats och texten har kortats ned.

Avsnitt 2.7 *Funktionsnedsättningens varaktighet* innehåller förtydliganden om bedömningen av varaktighetskravet.

Kapitel 3

Avsnitt 3.1.1 *Försäkringskassans ansvar för utredningen* har lagts till.

Avsnitt 3.3.1 *Att utreda och värdera medicinsk information*. Avsnittet innehåller en utökad beskrivning av den medicinska analysen.

Kapitel 5

Avsnitt 5.1 *Allmänt om omvårdnadsbidragets storlek* text om helhetsbedömning har lagts till.

Kapitel 9

Kapitlet har strukturerats om. Text om Försäkringskassans utredningsskyldighet har lagts till.

Version 4

Genomgående ändringar i nuvarande kapitel 1–9.

- Han och hon samt hans och hennes har i löpande text ersatts med hen och hens.

Kapitel 1 Omvårdnadsbidrag i korta drag

Kapitlet har omarbetats och består av innehåll från tidigare kapitel 1 samt kortfattade beskrivningar av övriga kapitel i vägledningen. Ändringarna är inte gråmarkerade.

Kapitel 2 Ansökan och inledande förutsättningar

Kapitlet har omarbetats och innehåller information från tidigare kapitel 2–4.

Beskrivningen av ansökan som tidigare fanns i kapitel 2 ingår i sin helhet med vissa strukturella förändringar. Texten om gemensam ansökan och texten om partsinsyn och sekretess har förtydligats. Kapitel 3 som tidigare hette *Försäkrad, socialförsäkringsskydd och internationella förhållanden* har lyfts in i kapitel 2. Tillägg har gjorts med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur EU. Delar av tidigare kapitel 4 *Övriga förutsättningar för rätt till omvårdnadsbidrag* har arbetats in i det här kapitlet. Det gäller de tidigare avsnitten 4.5 Åldersvillkor för barnet och avsnitt 4.6.1 Funktionsnedsättningens varaktighet.

Kapitel 3 Övriga förutsättning för rätt till omvårdnadsbidrag

Kapitlet har till viss del strukturerats om. Delar av innehållet har flyttats till kapitel 2. Ny text om föräldraansvar finns i avsnitt 3.5 Normalt föräldraansvar. Ny text om förlängt vårdbidrag finns i avsnitt 3.6.1 Hur påverkas rätten till omvårdnadsbidrag när det finns ett beslut om vårdbidrag.

Kapitlet innehåller tillägg och förtydliganden gällande utredningsskyldighet och helhetsbedömning.

Kapitel 4 Andra förmåner och stödformer samt ferieomvårdnadsbidrag

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 5.

Kapitel 5 Omvårdnadsbidragets storlek m.m.

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 6. Ny text om vad helt omvårdnadsbidrag motsvarar i procent av prisbasbeloppet har lagts till. Kapitlet innehåller även förtydligande text om helhetsbedömning.

Kapitel 6 Fördelning mellan föräldrar

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 7. Mindre justering med anledningen av förtydliganden om utredningsskyldighet och beviskrav för omvårdnadsbidrag.

Kapitel 7 Beslut

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 8. I avsnitt 7.2 Beslut av utredare har anpassningar gjorts med anledning av ändringar i Generaldirektörens arbetsordning för Försäkringskassan (2016:02).

Kapitel 8 Utbetalning

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 9.

Kapitel 9 Omprövning och efterkontroll av omvårdnadsbidraget m.m.

Innehållet i kapitlet fanns tidigare i kapitel 10.

Version 3**Kapitel 2 Ansökan***2.4.1 Avvisning när det saknas läkarutlåtande*

Följande mening har lagts till "Ett sådant särskilt skäl kan vara att Försäkringskassan har tillgång till medicinskt underlag i ett annat ärende".

Kapitel 4 Övriga förutsättningar för rätt omvårdnadsbidrag*4.4.2 Personer likställda med föräldrar*

Definition av sambo och blivande adoptivförälder har lagts till.

Kapitel 5 Andra förmåner och stödformer samt ferieomvårdnadsbidrag*5.2.2 Tillfällig föräldrapenning*

Förtydligande under rubriken *Samordning av omvårdnadsbidrag och tillfällig föräldrapenning* av vad samordning innebär och att en bedömning ska göras i det enskilda fallet samt att behov vid exempelvis nyinsjuknande kan vara av en annan omfattning eller karaktär än behov som ligger till grund för omvårdnadsbidrag.

Följande stycke har flyttats till avsnitt 9.3: För att föräldrar inte ska bli dubbelkompenserade har Försäkringskassan möjlighet att samordna utbetalningen av omvårdnadsbidrag för förfluten tid genom att minska ersättningen med det belopp som redan betalats ut för samma omvårdnad genom tillfällig föräldrapenning. Det framgår av 107 kap. 2 § SFB.

5.4.1 Vård där det offentliga är huvudman

Nytt stycke tillagt om att bedömningen ska göras utifrån de faktiska förhållandena.

Kapitel 8 Beslut*8.8.3 Flerbarnsprövning*

Texten har justerats språkligt.

Kapitel 9 Utbetalning*9.3 Avdrag på utbetalning*

Text har flyttats till avsnittet från 5.2.2. En språklig justering. Ingen gråmarkering har gjorts.

Källförteckning

Lagen (2013:134) om nordisk konvention om social trygghet och sambolagen (2003:376) har lagts till.

Version 2**Kapitel 3 Försäkrad, socialförsäkringsskydd och internationella förhållanden**

Kapitlet har skrivits om för att beskrivningen ska bli mer förmånsspecifik.

Kapitel 4 Övriga förutsättningar för rätt till omvårdnadsbidrag*4.4.2 Personer likställda med föräldrar*

Redaktionella ändringar har gjorts i texten.

4.6.2 Att utreda och utvärdera medicinsk information

Justering av texten så att den stämmer överens med Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2018:54. Redaktionell ändring i metodstödet, ordet "muntlig" har lagts till i rubriken.

4.9 Annat samhällsstöd

Text har tagits bort under 4.9 och har ersatts med det nyskrivna avsnittet 4.9.1.

4.9.1 Hur påverkas rätten till omvårdnadsbidrag när det finns ett beslut om vårdbidrag?

Nyskrivet avsnitt där uppgifter hämtats från IM 2019:043.

Kapitel 5 Andra förmåner och stödformer samt ferieomvårdnadsbidrag*5.4.5 Familjehem*

Lagt till nytt stycke om att familjehemsplacering upphör när vårdnaden om ett barn övergår till familjehemsföräldrarna.

5.5 Förhöjt arvode till en särskilt förordnad vårdnadshavare

Nyskrivet avsnitt som beskriver att arvode och omkostnadsersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare kan påverka rätten till omvårdnadsbidrag.

Kapitel 6 Omvårdnadsbidragets storlek m.m.*6.1 Allmänt om omvårdnadsbidragets storlek*

Hänvisning till Socialstyrelsens handbok Anmäla oro för barn – stöd för anmälningsskyldiga och andra anmälare har tagits bort.

Kapitel 8 Beslut*8.2 Beslut av en handläggare*

Avsnittet har skrivits om för att överensstämja med den nya arbetsordningen. I andra punkten stod det tidigare: "Beslut om att rätten omvårdnadsbidrag har upphört på grund av dödsfall".

Kapitel 10 Omprövning och efterkontroll av omvårdnadsbidraget m.m.*10.3 Efterkontroll och omprövning av omvårdnadsbidrag med anledning av ändrade förhållanden*

Punktlistan med exempel avser nu situationer där det kan bli aktuellt med efterkontroll, tidigare gavs exempel på situationer där det kunde bli aktuellt med omprövning. Även redaktionella ändringar.

10.3.1 Ansökan om högre nivå

Nyskrivet avsnitt som beskriver i vilka fall det blir aktuellt med efterkontroll eller omprövning i samband med ansökan om högre nivå.

10.3.2 Ansökan för ytterligare ett barn

Nyskrivet avsnitt som beskriver förutsättningarna för efterkontroll eller omprövning i samband med ansökan för ytterligare ett barn.

10.3.3 När en annan förälder ansöker

Nyskrivet avsnitt som beskriver i vilka fall det blir aktuellt med efterkontroll eller omprövning när en annan förälder ansöker om bidrag för samma barn eller för ett annat barn som även den första föräldern skulle kunna ha rätt till bidrag för.

10.3.4 Om en av föräldrarna avlider

En hänvisning har lagts till. Ingen gråmarkering har gjorts.